

MAGYAR

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. Ia Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938Felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDENÉ

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

A Szovjet hivatalosan is kijelentette, hogy betartja a csehekkel kötött szerződést

Csapatokat vontak össze az orosz határon

Róma, Szeptember 10. Az olasz lapok Helsinkiből érkezett jelentés alapján arról írnak, hogy a szovjet óriási csapattesteket szállít a nyugati határra, amelynek elszállásolására barakkokat építettek. Az olasz sajtó tudni véli, hogy Blücher marsallt a távolkeleti szovjet haderő parancsnokát bízták meg a nyugati határ csapatainak parancsnokságával.

A Szovjet londoni követének bejelentése

London, szept. 10. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak Maiski szovjetkövét két audienciájának Halifax külügyminiszterrel. Maiski tegnap délután kihallgatáson volt Halifaxnál. Egy félóra múlva Halifax ismét magához hivatatta Maiskit.

Hír szerint az angol külügyminiszter megkérdezte a szovjet követet, hogy milyen

magatartást tanúsítana a Szovjet, ha Csehszlovákiát támadás érné. Maiski kijelentette, hogy a Szovjet teljesíteni fogja szerződéses kötelezettségeit.

Az egész angol sajtó és közvélemény felháborodottan tárgyalja a „Times” cikkét, amelyet tudvalevőleg az angol kormány megcáfolt. A kormány

hír szerint a cáfolaton kívül Henderson, vagy más angol személyiség Berlinben is dezavualri fogja a Times cikkét.

A Daily Herald szerint Cseh szlovákiában nagyszabású, Németországból irányuló, fegyver csempészt lepleztek le. Az egyik határszéli községben 1330 fegyvert találtak. Freiwaldauban 250 revolvvert találtak a parafirban.

Elhalasztotta a munkabíróság a volt villamosmű-alkalmazottak tárgyalását

Nagyvárad, szept. 10. — A munkabíróság tegnapra tüzte ki Bodó Albert és Kasza Jenő volt villamosmű-alkalmazottak a felmondási időre járó kártérítésért folyamatba tett perek tárgyalását. A város jogi képviselője kérte a bíróság illetéktelenségének kimondását azon a címen, hogy a felebbeszők nem magán-, hanem köztisztviselők. Az erre vonatkozó bizonyítékokat a város későbbben hajlandó bemutatni. Olteanu Iosif ügyvéd, a felebbeszők képviselőjében közölte, hogy ő viszont a temesvári közigazgatási tábla írásos ítéletével fogja bizonyítani, hogy ügyfelei magántisztviselők. A munkabíróság a tárgyalásokat október 29-re halasztotta.

Rendkívüli ülészsakra hívják az angol parlamentet

Attlee őrnagy, az angol munkáspárt vezére ma kihallgatáson jelent meg Chamberlain miniszterelnöknel és pártja nevében a parlamentnek rendkívüli ülészsakra való összehívását kérte a súlyos nemzetközi helyzetre való tekintettel. Hír szerint kormánykörökben komolyan mérlegelik a parlament összehívásának szükségességét.

Imrédy magyar miniszterelnök nem megy Nürnbergbe

Budapest, szept. 10. A Radio press értesülése szerint Imrédy Béla magyar miniszterelnök hivatalos meghívást kapott a

nemzeti szocialista párt nürnbergi kongresszusára. Imrédy azonban sokoldalú elfoglaltságára és kötelezettségeire való

hivatkozással közölte Nürnberggel, hogy legnagyobb sajnálattal nem áll módjában megtenni a meghívásnak.

45 ezer leít lopott két zsebmetsző Borgida váradi igazgatótól a kolozsvári állomáson

Kolozsvár, szept. 10. Pénteken reggel, amikor befutott a Rapid a kolozsvári állomásra, az egyik utas elkiáltotta magát:

— Segítséget! Ellopták a pénztárcámat!

Az utas Borgida József nagyváradi igazgató — Nagyváradon ült fel a Rapidra.

Pénztárcájában negyvenötezer lej volt.

Az állomási rendőrség egyik

detektívje azonnal nyomozni kezdett és munkája percek alatt eredménnyel járt.

Az utasok között felfedezte Reis Izidor galati illetőségű és Vasile N. R. Peire bucarestii illetőségű veszedelmes, nemzetközi zsebmetszőket, akiket fényképről ismert. A zsebmetszők megadták magukat és mindent simán bevallottak. — Közben előadták Borgida negyvenötezer lej tartalmazó pénztárcáját is.

Mindkét veszedelmes nemzetközi zsebmetszőt átadják az ügyészségnek további eljárás végett.

Öfelsége és Mihály nagyvajda Aradmegyében vadásznak

Bukarest, szept. 10. Öfelsége II. Carol király és Mihály nagyvajda, Istrate Micescu volt külügyminiszter társaságában kü-

lönvonaton Aradmegyébe utaztak, ahol udvari vadászatot vesznek részt.

**Aki az urát szereti
LUMEN izzót vegyen neki,
Mert a LUMEN izzólámpa
Tartós, olcsó, prima márka**

Főlerakat:

BAZILLI - DEÁKOradea, Str. Dr. Aurel Lazar 1.
(Park szálló épület) Telefon 35.36

Orvosi vizsgálat nélkül nem lehet beiratkozni az egyetemre

Kolozsvár, szept. 9. Az egyetemi tanács 1934. július 5-én kelt határozata értelmében a jelölteknek és jelölt nőknek, akik egyetemi hallgatók és hallgatórők akarnak lenni, mindegyikük egészségi bizonyítványt kell felmutatniuk, vagyis bizonyítaniuk kell, hogy egészségi szempontból minden fajta szervi bajtól mentesek. Ebből a célból jelentkezniük kell az egyetemi klinikák Mico uccán, az egyetemi hallgatók számára fenntartott rendelőjében, hogy megvizsgálják őket és egészségi bizonyítványt kapassanak. A jelentkezések október 1. és 14-e között történnek.

KÖTELEZŐ ORVOSI VIZSGÁLAT

Az orvosi vizsgálat kötelező a másod-ötéves egyetemi hallgatókra nézve is, akik azonban első alkalommal iratkoznak be a kolozsvári egyetemre.

FELVÉTELI VIZSGA

A közoktatásügyi miniszterium 1935. június 21-én kelt 1080002. sz. határozata értelmében az elsőéves beiratkozó egyetemi hallgatók száma korlátozott. A jelöltek kiválasztását érdemeiknek megfelelően fogják eszközölni, amit úgynevezett „felvételi vizsgán” fognak megállapítani abban az esetben, ha a kérvények száma túlhaladja a helyek számát. — Erre a vizsgára csak azokat a diákokat bocsátják, akiket az orvosi vizsgálatok alkalmával minden szervi bajtól mentesnek találtak.

A jelölteknek a felvételi vizsgákra való beírása október 1—15-e között zajlik le, míg a vizsgát október 15—25 között tartják meg.

BIOLOGIAI VIZSGÁLAT ÉS A SZEMÉLYI LAPOK ELLENŐRZÉSE

A felvételi vizsgák alatt és után (október 15—25.) az első éves jelöltek kötelesek magukat egy antropológiai, lélektani és lélektani vizsgálatnak alávetni.

A lélektani vizsgálat az egyetemen fog lezajlani, külön minden fakultáson, a felvételi vizsgák alatt, az egyes fakultások dekanatusainak közlése szerint.

Erről a vizsgáról senki semmilyen okról fogva nem hiányozhatik.

A felvételi vizsgákon átmenetnek nyilvánítt diákoknak az egyetemi hivatalban letétbe kell helyezniük az ABC lapokat, továbbá igazolniuk kell, hogy átették a lélektani vizsgák. Ezután egy kis írást kapnak, hogy annak segítségével lefizethessék a kötelező beiratkozási díjat az egyetemi pénztárnál.

Akik nem tudják igazolni, hogy keresztülestek a lélektani vizsgák, nem írják be az egyes fakultásokon. Azok az újonnan beiratkozott egyetemi hallgatók és egyetemi hallgatórők pedig, akik a később megszabott és hirdetett időpontban nem jelentkeznek az antropológiai és lélektani vizsgák, nem írják be az évvé-

Borzalmas vasuti katasztrófa Spanyolországban

Páris, szept. 9. A spanyolországi Gerone vidékén, Saria közelében egy személyvonat elütött egy benzinnel megrakott teherautót, midőn ez át akart haladni a sínen. A vonat kisik-

lott, 17 ember meghalt és 20 súlyosan megsebesült.

Az összeütközés folytán a benzin meggyult. A tűz áttért a vonatra, sőt a vonal közelében levő házakra is.

gi vizsgálat alkalmával.

Az előbbi pontban megemlített formások után mind-egyik egyetemi hallgató és egyetemi hallgatórő az egyetemi pénztárába befizeti az 1500 leies beiratkozási díjat. Ezt a díjat mindenki, még a fakultásra való beiratkozás előtt köteles befizetni.

A fakultási illetékek ugyanazok maradtak, mint az elmúlt években, vagyis a jogi fakultáson 1000 lei évenként, a bölcsészeti fakultáson 1000 lei évenként, az orvosi fakultáson az első öt évben 2000 lei, a hatodik évben 1500 lei.

A házigazdát megölte a mérgezett ital,

öt vendégének nem történt baja

Londonból jelentik: Egy angol nagyvállalat igazgatója vendégül látta öt fiatalkori barátját és felesége társaságában elbeszélgetett velük. Közben whiskivel kínálta meg a társaságot és előbb az öt barátjának öntött, azután pedig feleségének és magának. Amikor az igazgató felhajtotta a pohár whiskyt szörnyű fájdalmat ér-

zett és mire orvosi segítség érkezett, meghalt. Az igazgató felesége is borzalmas gyomorfájdalmakat kapott, őt azonban az orvosi segítség megmentette. Az öt barátjának semmi baja nem történt és a rendőrség kémiai vizsgálata megállapította, hogy az igazgató és felesége poharába mérgezett whisky került és hogy a mé-

reg akkor került a whiskys üvegbe, amikor már a vendégeknek kitöltötte az igazgató az italt, mert az üvegben lévő whiskyben is erős mérget találtak. A rendőrség egészen titokzatos rejtély előtt áll, mert bebizonyosodott, hogy az üveg egy pillanatra sem tűnt el a társaság szeme elől.

Gyermekeket rabolt egy elvetemült banda és koldulásra használta őket

Bukarestből jelentik: A Capital című bukaresti lap sorozatos gyermekrablásról számol be. Egy gyermekrabló banda 4—12 éves gyermekeket rabol el és azokat koldulási célokra használja fel. A rendőrség ki-nyomozta, hogy a banda élén egy Kitty nevű nő áll, aki au-

tórával végzi a gyermekrablásokat és ilyen esetben sűrű fátölt visel. A rendőrségi nyomozás alapján leleplezték a banda központját Iasiban, ahol huszonegy kolduló gyermeket találtak Románia minden részéből és megállapították, hogy Stroescu-bar is van a bandának

egy fiók-gyermekepenziója és ott is husz gyermek lakik, akiket szintén koldulásra használnak. A titokzatos Kitty valódi neve Catinka Barbalata, aki Varsóból jött Romániába és akinek már a lengyel hatóságokkal is számos kellemetlensége volt.

Egy vak családtragédiája

Pilsenből jelentik: A pilseni rendőrigazgatóságot telefonon felhívta a prágai rendőrség, hogy azonnal küldjön ki detektíveket a Malek uca 16. sz. házba, miután Wagner Ferdinánd pilseni szabómestertől egyik rokona Prágában bucsulevelet kapott, hogy feleségével és leányával a halálba megy. Mikor a rendőrség a Malek uccába érkezett, a ládkást zárva találta. Feltörték az ajtót és a hálószobában ott

találták Wagner Ferdinánd 73 éves vak szabómestert, 65 éves ugyancsak vak feleségét és 35 éves ugyancsak vak leányát.

Mind a hárman az ágyban feküdtek mozdulatlanul. Wagner már halott volt, Wagner és leánya még élt. Azonnal a kórházba szállították őket, de mind a kettőnek állapota reménytelen. Kiderült, hogy hatalmas adag veronált vettek be. Búcsulevelet hagytak hát-

ra, amelyben megírják, hogy vakságuk miatt mernek a halálba.

Egész öltönyre kabáttra
**szövet, vászon,
diftin, flanel
maradékban
potom áron**
most érkezt
Steiner maradékos
Calea Victoriei 3. az udvarban

Ne higgyjen senkinek!

Győződjék meg személyesen, hogy folytonosan változó, divatos

SZÖVETET legolcsóbban

bőséges választékban a

Deutsch Posztónagyáruházban

a jó minőségű áruk közvetlen gyári raktárából vásárolhat.

Huszezer lejért gyilkolt a szállodai kifutófiu

Letartóztatták a bérnyilkost

Bucuresti, szept. 10. Bucuresti rendőrsége erőyes nyomozást indított az Ing. Zablovski-uccában nemrégiben, elkövetett gyilkossággal kapcsolatban. A rendőrség erőfeszítéseit most siker koronázta, amennyiben sikerült a tettest Ion Nedelcu szállodai kifutófiu személyében elfogni. A bűnöző első kihallgatása alkalmával már bevallotta, hogy Radu Ionescu

felbujtására gyilkolta meg Anna Vizitiu asszonyt, Radu Ionescunak vadházastársát. — A bűntény elkövetéséért Ion Nedelcu 20.000 lejű kapott s a gyilkosnak a bűntény értelmi szerzője azt is megígérte, hogy a Griyita szállóban, ahol eddig kifutói minőségben teljesített szolgálatot, előlépteti és növért feleségül veszi.

A nyomozás és kihallgatás

rendjén kiderült, hogy a szoba ajtajára akasztott cérnaszál jelezte Radu Ionescunak, hogy Nedelcu elkövette a bűntényt.

A nyomozás most a valószínű cirkosok után is nagy erőlyel folytatja a rendőrség, miután az is bebizonyosodott, hogy a meggyilkoltak Nedelcu számos rokona, így nővére, akirek Ionescu házasságot is ígért, nagy összegekkel tartozott.

Jó állampolgárhoz illő becsületességet kér a tisztviselőktől Hanzu királyi helytartó

Szamos-tartomány helytartójának rendelete a tisztviselőkhöz

Kolozsvár, szept. 10. A Szamos-helytartóság hivatalai meg szervezésének munkálatai igen előhaladtak. A helytartóság már felvette a kapcsolatokat a megyei prefekturákkal, honnan ügycsomók és jelentések érkeznek a postával, ezenkívül magánrésről is számos kérelem érkezett a helytartóság iktatójába s a nagy kiterjedésű tartomány ügyeinek el-

intézését figyelemmel és a lehetőség szerint sürgősen intézi a helytartóság.

Hanzu tábornok, királyi helytartó körrendeletet küldött a Szamos-tartományhoz tartozó megyei prefekturáknak s utasítást adott a hivatali szolgálatra.

A királyi helytartó jó állampolgárokhoz illő becsületessé-

get kér a tisztviselőktől azzal, hogy mentől tökéletesebben és jobban működjenek az új közigazgatás. A körrendelet ezután a tisztviselőknél a közönséggel szemben tanúsítandó magatartásával foglalkozik és leszögezi, hogy példás, becsületes fellépésre van szükség a hivatalok és közönség közötti minden kapcsolatban.

Október 1 a nagyváradai piaci sátrak megépítésének utolsó határideje

Nem szétszedhető, hanem fedett közös sátrakat építenek

Nagyvárad, szept. 10. A piac átrendezése ügyében Bulbuca Mihály munkakamarai tanácsos, Izák Mihály a Kereskedelmi Csarnok főtitkára és Horia Toader munkakamarai titkár felkeresték Cărpinișeanu Cornel polgármestert és részletesen megvitatták a kérdést. A polgármester közölte, hogy október 1. az utolsó határidő, amelyet a város által megkövetelt sátrak felépítésére engedélyez.

Ezen időpont után a rendelkezésnek ellenszegülőket kitéleptetik a piacról. A piaci árusok képviselői által elkészített tervet hétfőig be kell nyújtani.

A terv szerint az élelmiszerpiacot (husosok, pékek, stb.) egyetlen kockában

kollektív sátrakban, kisebb csarnokszerű építményben koncentrálnák.

Az építmény fából készül és dróttal lesz fedve, az egyes el-

árusító helyeket is drótfallal kerítik el egymástól. A piacon árusító iparosok (csizmadiák, sapkások, stb.) jelenlegi helyei ken maradnak, részükre is állandó lerögzített építményt emelnek, azonban oly módon, hogy a vásárlók részére szabad tér lesz, hogy szekerekkel is közlekedhessenek.

Az ócskapiacot a kömmendáns rétre telepítik.

maga nem unja már ezt a sokféle tárgyalást a prágai kormány és a szudéták között?

— Dehogyan is nem. Minden reggel azzal köt fel a feleségem, hogy mongyam meg: lesz-e háború, vagy sem. Mint ha én azt tudnám, mikor Hitler se tuggya, Benes se tuggya, Runciman se tuggya. Akkor megijedtem, amikor olvastam, hogy Csemlerény hirtelen visszatért skóciájai nyaralásából Londonba. Igazán nem szép dolog attul a Hánylánytul, hogy még szeptemberben se hagyja nyaralni az angol miniszterelnököt.

— Már-már tárgyalni akartak, amikor Märisch-Ostrauban összetűzés volt a szudéták és a cseh lovasrendőrök között.

— Én azt hiszem, hogy az az összetűzést Nürnbergből rendelték meg, mer' hogy Hitler is aszontta, hogy ásóval kell megszerezni az új területeket. Annnyira szereti a cseheket, hogy azt akarja, hogy ásó-kapa válassza el a németektől őket.

— Az angol munkáspárt azonnálra össze akarja hívni a parlamentet.

— Ez még nem ojan rendkívüli, minthogy Halifakc nem ment el a Népszöveccsig közgyűlésére, úgy, hogy alig egykét külügyminiszter van Genfben. A genfi szállodások hitelrontásért be fogják perelni Hitler.

— Bizony a Népszöveccsig nem sok érdemlegest végezhet

— Mijér nem? Most már Hitler is pártolja a népszavazást, a népszavazás és népszöveccsig között csak az utolsó befűkbe van különbség.

Olcsóbb lett a rádium

A rádiumtermelés jelenidőnkben már annyira fokozódott, hogy az olcsó kanadai rádiumot immár Európában is kínálják. Kanadában ugyanis 1936-ban oly bőséges urániumtelepeket találtak, hogy az évi termelés 15.000 milligrammról hetvenezer milligrammra szökött. A rádium ára ehhez képest több mint felével esett. Feltételezik, hogy néhány esztendő múlva ez a kincs a legszegényebb magánember számára is hozzáférhető lesz.

Időjárás

Enyhe szél, derült idő, a hőmérséklet változatlan.

Az ótatlanul meglincselt pupos pa- casztfiu holtteste körül társadalmi harc tört ki Franciaországban

**Miért kellett a nyomorék Michaud-tiunak meghalni
és miért mentették tel azokat, akik a halálba kergették**

Páris, szeptember...

Draveil-ben, e falatnyi városkában, amelynek vidéki pályosságán még az sem segít, hogy oly közel esik Párishoz, emberemlékezett óta egy pupos élt csak: Pál, a tiszt és szomorú Michaud-házaspár fia. Hét éves koráig senmi baja sem volt, de ekkor egy gyanuilan betegség után, hirtelen görbedni kezdett a hátgerince s mire betöltötte a kilencet, maga volt a testtévalt karrikatura s egyben a legmegrettentőbb intelem, hogy mivé is let tünk volna, ha az Ur nem teremti saját képére bennünket.

Tavaly, amikor Michaud Pál eladdig névtelen pupja egyszerűen Franciaország legnagyobb szociális kérdésévé vált a draveil-i legény már betöltötte harmincadik életévét. Ennek ellenére a kisvárosi kölyöktársadalom tagjának számított. Egyrészt azért, mert a pup felhasználta Michaud Pál vézna testének minden energiáját, csak ő nőtt, mind félelmetesebb és riasztóbb mértékben, míg maga a test elsenyvedt és törpe maradt. Másrészt meg azért, mert a mindig bánatos és mindig szóvalan pupossal felnőtt nem állott szóba; már Napoleon is megmondotta, hogy sohasem az embernek, hanem a kedélyállapotának vannak barátai. Ki akart volna osztani abban a rezignációban, amely Michaud Pál egész lényéből áradt, keserűséggel öntvén el az uccákat, a fákat és a réteket, amerre csak járt...

Viszont a gyermekek, ama kegyetlenségénél fogva, amelyre koruk hatalmazta fel őket, a saját bábujuknak tekintették a nyomorékot.

— Apu... le petit bossu de Draveil! — kiáltották utána.

Nemcsak kavicsok koppan-tak a pupján, néha meg trágár ajánlatok a lelkén. Michaud Pál sohasem szállott szembe, sohasem felelt vissza, csak mély kétségbeeséssel, könyörögve nézett a gyermekekre. A felnőttek már rég abbahagyták volna a kizsákolást, mint amely nem eredményez változatosságot. A gyermeki kegyetlenségnek azonban nincs statikája, önmagáért való, kielégül pusztít léte által s így a pupos nem lehetett olyan engedékeny, hogy megszabaduljon pöfföm hóhéraitól.

Említsük még meg, hogy a

szelleme friss volt és nemes. Ez azonban csak az öreg Michaud-házaspár tudta, amely rajongó lélekkel felnevelte a torzfigurát, érte és vele élt, neki áldozta évtizedeit, meghúzódtak hármában egy kisvárosi ház mélyén és pergették, pergették napjaikat.

Apró erdő húzódik Draveil határában. Most augusztus 29-én múlt egy éve, hogy Michaud Pál az apja szekerén, amelyen időnként a kicszerzett kecskebőröket szállította ki az állomásra, hazafelé ballagott ez erdőn keresztül. Az út közelében három gyermek játszott: Coillot-nak, a bikanyakú mészárosnak 12 éves kislánya és 13 éves fia, valamint Florimond kisasszony, aki karácsonyra lesz tízéves.

A két Coillot és az egy Florimond, amint ez már szokásban volt, menten rátámadtak a puposra. Petit bossu! Petit bossu! — kiáltották feléje s mivel a szemérmet általában csak a felnőttek alkalmazzák, hogy szemérmelenségeiket kíváncsabbá tegyék, mind a három trágár mozdulatokkal képszerüsítették azt az ajánlatot, amelyet Michaud Pálnak címezni a draveil-i gyermekhad állandó szokása volt.

A puposban ezuttal, életében először és utoljára, felfort a vizenyős, apostoli alázatú vér. Talán azért, mert a nyiresben, amely oly dus lombokkal és reszkető napsugár-pénzekkel nyulik el a csuf kisváros mellett, egyedül és boldognak tudta magát, tehát a támadás túlváratlanul érte. Mindenesetre megmozdult benne a szenvedély és valamit visszakíáltott a gyermekeknek. Vajjon mit? A múlt év augusztusa óta százan is megpróbálkoztak már szavainak kikutatásával. Eredménytelenül. — Csak annyi bizonyos, hogy jelentéktelen frázisok lehettek, mert a két kisleány vividáman és békén játszott tovább.

Ellenben a fiú, a 13 éves Fernand Coillot lóhalálában vágatott a városba. — Hallatlan szenzáció, a petit bossu visszafelelt! Ilyesmi nem esett még meg Draveilben, ahol pedig sok szenzáció akad, mozi minden vasárnap, vándorcirkusz minden tavasszal és ősszel, puposbátorság azonban csak egyszer az életben. Nyar-

galt tehát és gyermeki képzeletében mind ördögibb arculatot öltött Michaud Pál rebellioja. A város kapujánál elragadtatótt és dus fantáziája már úgy emlékezett, hogy a petit bossu meg akarta támadni a két kicsi leánykát.

A legelső ember, akivel összeakadt, éppen az apja, a bővérű és brutális hajlamu mészáros volt. Mi az? Hova nyargalsz? — kiáltott a fiára. Ez valami lázas mesét mondott arról, hogy a pupos rut támadást kísérelt meg a kicsik ellen. Coillot urat előntötte a méreg. Noha a nyomorék Michaud soha senkit sem bántott idegenkedtek tőle a felnőttek is, mert más világban élt, mint ők, a csend és bánat világában. Aleolua, a rut törpe, mire nem merészkedik! — harant föl a mészáros s már rohant is Florimondhoz, a másik kislány apjához. A törpe erőszakot akart elkövetni Coilleten! — bömbölte a fülébe. Most már ketten bementek a kislány egy nagybátyjához, majd a komához és tíz perc múlva, amikor Michaud Pál befordul szekerével a főuccára, már negyven-ötven tagból álló csoport hadonászott és izgult.

Ez a tömeg lerángatta a törpét a bakról és azzal a kötéllel, amelyet Coillet székálló mester kerített elő, odakötözték a Charles-Mory ucca 15-ös számú ház előtt álló villanypóznához. Ezután egyesült erővel verni kezdték, rugták és köpdösték, szabályszerű lincse les játszódott le a kisvárosban. Michaud Pál nem tiltakozott, csak némán sirt s amikor végül két csendőrkérült elő, hosszú vércsikovok csurrantak alá sovány arcán és zsíros pupján.

Megjegyzendő még, hogy sokan távolról szemlélték ezt a jelenetet, anélkül, hogy belevahtkoztak volna, amint a franciák sosem ütnek bele az orukat magánügyekbe. Előítem a tanuk írásos vallomásai: Senasson ur, a draveili tanító azt adta elő, hogy ő már a lincsvégén érkezett. Madame Morynak a férje tiltotta meg, hogy beleszóljon a dologba. Bonnat kereskedő és felesége szerint az ember nem kezdhet ki a vevőivel. Grandmoujin ur és neje reménytelennek látták az intervenciót.

Michaud Pál nem halt be

a lincsbé. Ellenben két nap múlva annak a szennyestestnek a vizében, amely Draveil határában csergedez, egy kis, véres test uszott a Szajna felé. Nem lehetett félreismereni, óriási pupja magasra kiugrott a piszkos, olajos habokból.

A nyomorék testi elbirta az ökölcsepásokat. De a beteg lélek nem a megaláztatást. A petit bossu megölte magát.

Közel egy esztendő múlt el, amíg a lincselők bíróság elé kerültek. Ekkorra már azonban a támadók annak az elméletnek alapján, hogy a törvény prémium ama gonosztevők számára, akik a paragrafusokat ki tudják játszani, sorra alibit igazoltak. A két fővádolt, Coillot és Florimond körmőszakadtáig tagadtak, de miután a lincskésztelenül rájuk bizonyult, a bíróság kikereste a kódex egyik használaton és emlékezetesen kivüleső szakaszát, amely „az ördögő állapotban elkövetett bűntényekről” szól s ennek alapján felmentette őket, még azt a néhány ezer frankot sem ítélve meg a Michaud-házaspárnak, amit a temetés költségeire, kárterítésképpen, kériek.

Ez az ítélet azután feltámasztotta halottaiból a draveil-i kis pupost. A Harmadik Köztársaság lelkiismerete megmozdult: hát Franciaországban már büntetlen ur lehet a lincsbé? S mivel időközben kiderült, hogy a képtelen bírói ítélet alapjául egy csendőri jelentés szolgált, amely a vádlottak javára meghamisította a tényállást, a verdikt felélesztette a nemzeti ellenállás tüzeit. Megalakult a Pupos-Liga, a társadalmi egyesületek „draveil-i szekciókat” állítottak fel, a minap processzió vonult végig a kisvárosban, sokezerfőnyi tömeg jelenik meg a gyűléseken s a „petitbossu” sirját ellepiék a koszorúk.

— A lincsen ellen... üdv neked, Michaud Pál!

Cikszorozatok és rőpiratok jelennek meg, forrong a törpe szelleme körül a köztársaság, s mint a langyos és szelíd sirok kő, úgy kavargja fel a közvélemény vizeit a kis pupos bus, méla emléke.

Ebben az országban sem különben és nemesebbek a iet-tek, mint egyebütt, de az alantasságokra és ocsmányságokra a felháborodott tiltakozás vi-hara válaszolt. A gesztusaink ma, európaszerte, barbárok és véresek, de Franciaország legalább tisztalelkűen és emberien reagál rájuk.

Ez az a lépés, amellyel most is legelől van.

Veszek

Ócska ólmo!

Cim a Nladóban

~~~~~

Az őszi szezonban tömeges vagyonrevíziós eljárás indul meg a váradi táblán

Részletesen beszámoltunk a nagyszabotai volt városvezető-
ség ellen megindított bűnügyi
vizsgálatról és a Neesulescu
vizsgálóbíró által elrendelt bűn-
ügyi zárlatról. Megírtuk, hogy a
vizsgálóbíró

az állami kontrollorok szer-
vezetének egyik tagjától ka-
pott átiratot,

amelyben a legfőbb állami el-
lenőr az ránt érdeklődik: "vizs-
gálat megindításával egyidejű-
leg elrendelték-e a bűnügyi zár-
latot és megkérték-e az ügyben
vád alá helyezett tisztviselők
és funkcionáriusok vagyonának
revízióját?

Számadást kell adni.

Egyik legutóbbi számunkban
ismertettük az állami ellenőrök
szervezetére vonatkozó új sza-
bályzatot. A királyi dekrétum-
mal kinevezett és közvetlenül a
miniszterelnök hatásköre alá
rendelt állami kontrollorok fele-
adata, hogy figyelemmel kísér-
jenek minden ügyet, amely a
közpénzek és közvagyon hűtlen
sáfárkodásaival áll összefüggés-
ben. A közpénz-sikkasztás ma
már bűnténynek számít és a
sikkasztási pereket a bűnügyi
tábla fogja tárgyalni. A bűnte-
lő jogi részen kívül azonban az
állam vagyonába vissza kell he-
lyezni a jogtalanul elutajdoni-
tott összegeket is. Előrelátható
tehát, hogy a közpénz sikkasz-
tási perekben, ügyészi és vizs-
gálóbírói nyomozásokon kívül

seregével fognak megindulni a
vagyonrevíziós perek is

A vagyonrevízióról szóló tör-
vényt tudvalevőleg még a nem-
zeti parasztpárt kormány idején
szavazták meg. Volt néhány va-
gyonrevíziós eljárás — különö-
sen a fővárosban — de erre
mirelénk elvetve akadt egy-két
hasznos ügy. Nem azért mert vi-
déken nem voltak politikai ko-
rteusok és tisztviselők, akikről
mindenki tudta, hogy milyen
uton-módon gazdagodtak meg;
amíg azonban hatalmon voltak
senki sem mert feljelentést te-
ni ellenük, később pedig az ér-
dekeltek értettek hozzá, hogyan
rejtsek el vagyonukat, vagy ir-
ják át családtaguk nevére. A
feljelentőket — ha állításukat
konkrét bizonyítékokkal a tá-
masztani nem tudják — a tör-
vény súlyos büntetéssel fenye-
geti, becsületes ember pedig
egyébként is irtózik a denun-
ciálás gondolatától, még ha köz-
érdeket szolgál is.

Ennek tulajdonítható azután,
az, hogy a nagyváradi ité-
lőtábla előtt, amelyhez négy me-
nye tartozik

a törvény kihirdetése óta
mindössze négy-öt vagyonre-
viziós eljárás folyt le,

konkrét eredményei azonban
egy sem végződött.

Most a jelek szerint — a hely-
zet megváltozik. Egyrészt a va-
gyonrevíziós eljárásokat hivatal-
ból is meg fogják indítani, —
másrészt pedig az állami kont-
rollorok bizonyára meg fog-
ják sürgetni az ilyen eljárások
megindítását, amint azt a nagy-
szabotai példa is mutatja.

Kik ellen kérték legutóbb
vagyonrevíziót?

Munkatársunk érdeklődött a
nagyváradi itélőtáblán, hogy az
utóbbi hetekben érkeztek-e meg-
keresések vagyonrevíziós eljá-
rás lefolytatására? Kérdésünk-
re azt a felvilágosítást kaptuk,
hogy

néhány héttel ezelőtt vagyon-
revíziót kértek Drugariu
Traian volt margittai főszol-
gábiró ellen,

akit tudvalevőleg azóta el is
mozdítottak állásától.

A feljelentést négy földmives

tette. A vagyonrevíziós tanács
lefolytatta az előzetes vizsgálá-
tot, majd

átvitte a feljelentést a tábla
első székfőjéhez,

amely az őszi szezonban fog
ítélkezni.

Ezen a héten vagyonrevíziós
megkeresés érkezett a máramar-
osszigeti ügyészségtől egy ot-
tani perceptor ellen, aki 8800
leiel nem tudott elszámolni.

Az itélőtáblánál is számolnak
azonban azzal, hogy

szeptember 15, tehát a tör-
vény évi szezon megkezdés
után tömegével fognak érkez-
ni a vagyonrevíziós eljárást
célzó megkeresések.

Az őszi szezonban tehát nem-
csak a táblai büntető-tanács, —
hanem a tábla vagyonrevíziós
tanácsa is különös szenzációkat
ígér.

(p. m.)

Ahol nem esik az eső

Az európai embert, aki a
Tuniszban lévő Kairuan nevű
szent városba kerül, megdöb-
bentő látvány fogadja. Az uc-
cán emberek, állatok hevernek,
nincs annyi erejük, hogy tö-
vább vonszolják magukat. —
Ezek a szerencsétlenek vala-
honnan délről, vagy keletről
érkeztek, de utközber az álla-
tck takarmányát a rettentő
hőség elégette, hasznavehetet-
lenné tette, nem volt vizük,
hogy győző szomjukat csilla-
píthatták volna. A kutak ame-
lyek utjukba estek, teljesen ki-
sáradtak. Az idén még egyál-
talan nem üdítette fel a szen-
vedő embereket és a természet-
et. Ezért a szívetfacsaró nyomor
mindenfelé. Egész Afrika
szegény vizekben, forrásokban

és nagyon kevés a megművel-
hető földje. Az országrész urai-
nak mindig az volt a legfőbb
gondjuk: honnan és hogyan te-
remtsenek elegendő vizet. —
Megpróbálkoznak mindennel:
mély kutakat ásnak, vízvezeté-
keket, csőhálózatokat építenek,
de mindhiába. Az állapotok
nem változtak az idő óta, ami-
kor a 111. Augusta római lé-
gió Lambaesisben tábort ütött,
mind a mai napig, amióta a
franciák küzdenek a természeti
csapás ellen. Tuniszban az eső
évekig nem esik. Ha néha rö-
vid ideig szemez is az eső, ez
a kis csapadék sem akkor je-
lentkezik, amikor arra a föld-
deknek szükségük volna. Így
aztán nincs termés és állandó
az éhínség, a nyomor.

A jövő háborújában nem lesz puska

Mosí, hogy az angol hadse-
reg felhivatalos értesítése meg-
jelent a lapokban a „Bren”
rendszerű kézigépfegyver be-
vezetéséről, és ezzel az angol
gyalogság harcászati szabály-
zatának átalakítása küszöbön
áll, önkéntelenül vetődik fel a
kérdés: megmarad-e a gyalog-
sági fegyver, a puska 300 éves
hegemonikus szerepe a követ-
kező száz esztendő — talán
hosszu is a projektált időfo-
lyam — hadjárataiban.

Amennyire kívülálló egyén
megítélheti, a német, olasz,
angol, francia katonai megfi-
gyelők a spanyol polgárhábo-
ru és a japán-kinai hadjárat
folyamán egyaránt azt a tényt
állapítják meg, hogy az orto-

dox gyalogsági fegyver, a pus-
ka, mindjebban elveszti jelen-
tőségét a harcászathoz. A tá-
madási és védelmi közelharc-
ban és kézitusában mindkét
hadjárat folyamán a küzdő fe-
lek a kézigépfegyver hatékony-
sága iránta támaszkodnak, míg távoli
célok leküzdésére — melyek a
tűzérségi tűzeffektivitásán in-
nen vannak — főleg a defenzi-
vában, a puska szerepét ugy-
szólván kizárólagosan a gép-
fegyverfészkek és automatikus
könnyű puszkák veszik át. A
gyalogsági puska mai formájá-
ban eltűnik a katonai életből
és talán még megérjük, hogy
hadimúzeumi kiállítási tárgy-
gá válik.

SZINHÁZ

A gyermekszínházulat

**BUCSU-
ELŐADÁSA**

a Kalotásus Körben

Minden jegy ajándék-
csomagot nyer.

Vasárnap délután 5 órakor a

**MÁGNÁS
MISKA**

Operett 3 felvonásban. Játsszák az
összes ismert gyermekművészek. —
Jegyek elővételben kaphatók a kete
Mária virágüzletben P. Regina Maria
Telefon 22-86.

Az Uralkodó és az erdélyi ifjuság

Öfesege csaknem valamenny-
nyi Erdélyben tartott beszédé-
ben hangsúlyozta a fiatal ge-
neráció iránti szeretetét és a
fiatalság nevelése iránti érde-
klődését. Az elhangzott szavak
pedig, már az első perctől
kezdve a megvalósítás stádu-
mába léptek.

A királyi megértés következ-
tében Erdély elitje számára
megnyílt az ut a Román Aka-
démia és a tanügy legmaga-
sabb állásai felé. Öfelsege tá-
rogatása folytán az ifjuság be-
mutathatta képesítési bizonyít-
ványát, mindegyik tén, úgy az
állami élet vezetésének, mint
a szellemi élet terén.

A restaurációig, Erdélyben
nem volt meg a remzédekek
folytonossága. A felsőbb okta-
tásban, de az állami életben is
az arány egy ezrelék volt. Az
ifjuság előtt Öfelsege a király
nyitotta meg az utat.

Azóta a lehetőségek állandó-
an javultak és állandóan felszi-
nen maradt ez a kérdés.

Ezért az ifjuság nem várta
érzékeltlen az uralkodó egyet-
len felhívásával szemben sem.
Ez az ifjuság megértette az
idők szavát, szívét ugyanazok
az ideálok töltik meg, amelyek
az Uralkodót, szívük ugyan-
abbán az ütemben ver, mint az
Uralkodó és az ország számá-
ra új történelmi korszak nyí-
lik meg. Így ennek a tarto-
málynak a számára a király-
ság hit, amelynek mindenki
hűséggel szolgál. Örömmel alá-
veti magát, éppen úgy, amint
elfogadja a mindenség dirami-
kus és sérthetetlen törvényeit.

A lelki kapcsolatot az Uralko-
dó és az erdélyi ifjuság között
évszázadokra fennmarad. A ki-
rály akárhol megjelenik, min-
denütt az ifjuság lelkesedése
övezi, amelyet a történelem
legállandóbb és leghatalma-
sabb erők támasztanak alá és
mely két grániterősségű szó-
ban nyer mély kifejezést: Él-
jen a király!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

A legyőzhetetlen házaspár

Bibescu hercegnő cikke Lindberghékről

A Lindbergh-házaspár tegnapelőtt Moszkvában, tegnap néhány kilométerre tőlünk Kolozsváron ma Prágában. Lindbergh tárgyal Benessel, tanácskozik a cseh vezérkari főnökkel, lehet, hogy csak repülésről, de az sincs kizárva, hogy politikáról. Lindbergh ma is a világ leghíresebb embere és az embereknek hamarabb felderül az arcuk, ha róla hallanak, mint valamelyik diktátorról.

Bibescu Martha hercegnő, a kiváló román repülőnő, aki kitűnő tolu irónő is, az egyik bukaresti lap hasábjain az alábbi intim és személyes élményeit közli a Lindbergh házaspárról, romániai tartózkodásának kapcsán:

Charles és Anne Lindberghet — a dicsőség és a szerencsétlenség (egyik hozta maga után a másikat) — vadabbá tette, mint a madarakat. Menekülnek az emberek elől, a felhőkben járhatnak együtt, végtelen utakat futnak be. Nehéz közeledni hozzájuk. Tudtam ezt, amikor átjöttem Európából. Le is mondtam arról, — hogy a szokásos uton lássam meg őket: repülőünnepségeken, dinéken, hivatalos fogadtatáson. — Mindezeket ők gyűlik. Ismertem szerencsétlenségüket. Ki nem ismeri?

Sajnáltam őket, veszélyeztetett szerelmüket, sorsukat. Szégyeltem magam kíváncsiságom miatt. S elháríthatlan akadályként, megérkezésükkor a new-yorki újságok ismét a nevükkel voltak tele. Két évi nyomozás után letartóztatták Bruno Richard Hauptmann, egy németet. Ez a név síkrazott mindenütt.

New Jersey állam nagy zsürije azzal vádozta, hogy 1932 márciusában fegyveres erőszakkal és előre megfontolt szándékkal elrabolta ifjú Charles A. Lindberghet, Helyszíni szemle következett. Lindberghéknek újból végig kellett élniök minden borzalmát. Kimenni a mezőre, ahol holtan találták meg gyermeküket.

Egy hónappal később Amerikából való visszatérésem előtt — így válnak valóra a vágyak, — közös barátok összehoztak velük. Csak öten ültünk egy asztalnál, amikor megismerkedtem Charles és Anne Lindbergh-el. És ennél az asztalnál valaki, aki ismerte őket, aki életükben szerepet játszott, elmondta életük meséjét.

Elt egyszer Mexikóban, az Egyesült Államok egy követe. A követnek két lánya volt, a kik azonban gy cseppet sem hasonlítottak egymásra. A

gyobbik örökölte édesanyja szépségét és édesapja szellemi frissességét. A kisebbik éppoly hallgató volt, amilyen beszédese a nagyobbik. Törékeny, sápadt, gyermekarcú. Sohasem csillogott a beszélgetésben, de mindig csillogtak fekete szemei...

A győzelmes óceánrepülés évében Charles Lindbergh az amerikai százados felett repült és megérkezett Mexikóba. Több volt, mint egy királyfi: egyetemes hős volt. Minden nő szerelmes volt belé, de ő nem szeretett egyet sem.

A követ vacsorát adott Lindbergh tiszteletére. Az óceánrepülő helyét a két leány között jelölték ki: a szőke lány és a hallgató, csunya lány között.

Angolszász országokban az a szokás, hogy a férfi az első fogásnál jobboldali szomszédjével, a másolknál a baloldali val beszélget és így tovább, felváltva.

A nagyobbik lány olyan színpadkázóan szellemes, vidám és szórakoztató volt hogy Charles Lindbergh elnévesztette a fogások szabályát.

Ő is félénk volt.

repülésben. Megtanulta férje mesterségét, felkarolta hivatását, átvette vallását: a levegő vallását.

Egy más nő a szerencsétlenség után neuraszténias, szerencsétlen asszony lett volna, aki a második élő bébi bölcsőjénél éjszaka minden zajra felriad, noha a gyermeket több rendőr őrzi, mint egykor a cárevicset.

„La grandeur est triste” — mondotta Napoleon, amikor a Tuillerakba érkezett. A sport bajnokai e szomorúság örökösei. A dicsőség bármely formában jelentkezzon is, tragédiát jelent számukra. Az őt világrészben, ahol megjelenik, a nemzeti himnusz felhangzik és a lobogó felszalad az árbócra. A vörös tömegek ünnepezték, amikor a moszkvai Dynamo Studiumon elhaladt. A fehér tömegek deliriumban fogadták, amikor Uj Skóciába, vagy Japánba érkezett. Az emberi nagyság értékelése nem változott. Rendőség vigyáz a házukra. De ők menekülnek.

Menekülnek a tömeg, a fény képek, az udvaroncok elől

Az új Amerika építészetéről beszélgetünk. Megmondom, hogy fetszenek nekem a new-yorki házak ajtai, a márvánnyal kirakott padlók.

— Igen feleli — nagyon szép — de ha a gyermek járni tanul, félni kell Nagyon sikos.

A beszélgetés félbeszakadt.

Svájcban, az Alpokban találkoztunk újra. Az óceáni utakról, az egyetemes repülésről folyik a beszélgetés, a levegő megszervezése lehet a jövődő lefegyverzésének egyetlen eszköze, ha ennek a rendőség nélkül törvényszéknek — a Népszövetségnek — a civilizált népekből végre rendszeres csendősége lesz.

Lindbergh érdeklődik a problémák iránt, amelyek szerint egy napon a világ politikáját uralni fogja. A múlt évben kiszállott Genfben. Elsősorban azonban Európának közelednie kell az Egyesült Államokhoz, meg kell szüntetni a két földrészt elválasztó távolságot.

— Véget kell vetni a hajóval való közlekedésnek — mondja. Legközelebb, ha a nemzetközi repülőszövetség az újvilágban tartja kongresszusát, a 37 nemzet delegátusa repülőgépen jöhetnek majd és sokkal hamarabb megvalósul a rendszeres légi közlekedés az óceánon át, mintsem hínék.

Egységes terv szerint állítják össze a helytartóságok költségvetéseit

Bucurestiből jelentik: A tartományi vezértitkárok, mint megírtuk, Calinescu belügyminiszter elnökletével megbeszélést tartottak a belügyminisztériumban. A tanácskozás során Calinescu miniszter utasításokat adott a helytartóság személyzeti ügyeinek intézésére és a tartományi költségvetések összeállítására, végül Goma Paul és Garescu Ilie vezértitkárok megbízást nyertek arra, hogy az annyira fontos kérdésekben egységes tervet készítsenek az összes helytartóság számára.

Vizbe vetette magát egy elbocsátott tanító

Iasiból jelentik: Az ungheni izraelita hitközség a tanév kezdetével elbocsátotta elemi iskola járák eddigi tanítóját, David Davidsohnt. A tanító mindent megpróbált, hogy visszakerülhessen állásába, a hitközség vezetői azonban fenntartották a tározatukat. Tegnap a tanító egy utolsó kísérletet tett, felkereste a hitközség vezetőségét s megegyezésre szólította kérését. Miután ismét elutasították kiment a Prut partjára s a vizbe vetette magát.

IUNG ISTVAN SANITARIA

Strada Avram Iancu 14.

legolcsóbban árusít:

Modern fűzőt, melltartót, gummiharisnyát, sérvkötőt, háskötőt, suspenzort, irrigátort, óvszereket, kötszert és mindennemű gummiárut.

Csak a gyümölcsnél jutott eszébe, hogy a hallgató másik szomszédjához forduljon, ki addig egy szót sem szólt. A lány hallgatott. Összeszorította ajkait, a harag még sápadtabbá tette.

Amde hallgatott, mért szellemes volt Lindberghbe.

Lindbergh érezte, hogy valami rendkívüli történik és hogy az illendőség rovására elkövetett hibáját jóvátegye, — nem jutott okosabb eszébe, minthogy megérdezzék:

— És maga? Maga is repül?

— Nem, felelte Annie. Hát maga?

E válasz miatt vette feleségül Charles Lindbergh Anne Merrovot.

— She is plain — mondták nekem — but she is quite a person. (Csunya, de valaki.)

Nem is csunya. Lehet valaki csunya ilyen nagy szemekkel ilyen kis arccal. Viszont igaz, hogy valaki.

Egész Amerika csodálja a bátorságot, amellyel előbb a boldogságot, azután a szerencsétlenséget fogadta; hogyan hagyta el az elrabolt gyermek miatt pusztává vált otthonát, hogyan lett férje segítőjé a

vad helyekre. Charles elvitte Anne Lindberghet a hősök birodalmába és Annának volt bátorsága követni őt.

Hát maga? Maga repül?

Együtt bejárták az óceánokat, voltak Grönlandban, Kínában, Braziliában az afrikai föld alól elrepültek Délamerikára napja alá, 16 óra alatt ten gerék és világrészek felett.

Annie vezeti a naplót. Ő írja.

„Most már vakon repülünk, nem kapom a rádió-üzeneteket, de tovább is leadom az O. R. V.-et, amely ezt jelenti: „A felhőkben vagyunk.”

Lindbergh nagyon magas; felesége nagyon alacsony. 1934-ben újra viszontlátam őket, Lindbergh nem változott mintha kissé megnőtt volna.

Nem változott. Most is félénk. Kék szeméi csak akkor mosolyognak, ha a „practical jokes”-ról, kadeti csínyjeiről van szó. Amikor a pilótáiskolában fűszertőport dugott az örmester párnája alá. Boldogan nevet, amikor arról beszél...

...Nem szép, de mégis valaki.

Nem áll és mégis igaz. Olyan kicsi, mint egy kínai baba.

Napasoldal

A Warner testvérek filmgyára táviratozott Londonba a 80 éves Freud Zsigmond professzornak és arra kérte a nagy tudóst, hogy menjen Hollywoodba, vegye át a film „pszichológiai tanácsadó” állását. Ez a távirat valószínűleg egy reklámfőnök agyában született meg, aki Freud nevének világhírét akarta az Egyesült Államokban kihasználni. A távirat mindenestre alkalmat adott George S. Kaufmannnak, a világhírű színpadi szerzőnek, hogy a „Nation” című lapban szatírárt írjon Hollywoodról.

A lapokban nagy hirdetések jelentek meg a következő szöveggel:

„A Warner Brothers gyár megfilmesíti a relativitás elméletét. Einstein professzor írja a scenáriót. Jövő hónapban Hollywoodba érkezik.”

A tudós megérkezése természetesen sok vidám koktélparti megrendezésére adott alkalmat.

Másnap reggel Einstein megkapta a Warner-gyártól beosztását, szobáját és egy Gelgie nevű gépirónőt. Tizenkét óra rendezői értekezlet volt, a résztvevők hurrával fogadták Einstein. A film producere ezt mondta:

— Azt akarom, hogy a professzor a legjobbat kaphassa, amit nyújtani tudunk. Most elérkeztünk a problémához, mit csinálunk az ön teóriája köré, hogy úgy maradjon amilyen, — mert ez az ön filmje — de mégis szórakoztató legyen. — Mert a filmnek elsősorban szórakoztatni kell. De legyen benne a relativitás elmélete is.

— Nem tudom, — vetette közbe Al Jentins — hogy megértettem-e a professzor ur teóriáját, nem mondhatná el röviden, de idegen szavak, technikai kifejezések nélkül?

— Ugyan kérem, ne fárasztuk a professzor urat, — mondta producer — már elgondoltam, hogy a darabot egy főiskolán játszadjuk, ahol a tanár ur elméletét tanítják. Senki sem érti az elméletet, de van egy édes kislány, aki kijelenti, hogy ő tisztában van a relativitással.

— Blondell! — kiált fel Sol Bergen.

— Ugy van! Tanulmányozni kezdi a dolgot, nem megy táncolni, szemüveget visel és a fiúk azt hiszik, hogy egy buta kis kölyök és nincs székszipilje. Amellett egy nagyon bájos kislány.

— És az egyik hallgató belésszeret — folytatja Jentins.

— Természetesen — nyugtatja meg íróit a producer — és tudja-e, ki Wayne Morris? Mi

a véleménye önnek professzor ur erről a filmszínészről? — Szerződteitné őt a filmhez?

— Igen, — mondja Bergen — ő lesz az egyetem futball-csapatának kapitánya. Ebben az esetben remek vége lesz a filmnek.

— Nagyszerű — szól elégedetten a producer.

Einstein közbe akar szólni, de a producer leinti.

— Megvan! Megvan a címe: „Hamupipőke a kollégiumban”, írják: Albert Einstein, Sol Bergen és Al Jentins, Albert Einstein relativitási elmélete nyomán. Professzor ur, gratulálok, remek filmet írt!

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

POSTA

Weinberger Gábor

ingatlan ügynökségét

Str. Astra 11. alól áthelyezte

Str. D. Cantemir 14. sz. alá

Aki házat vagy telkeket venni vagy eladni szándékozik, okvetlen keresse fel a fenti ügynökséget,

40 éves örökös iparos vagyok házasság céljából megismerkednék hozzáillő nővel. Jellege: „Őszi rózsá”. 3768

Iskolás gyermekek részére Gál Zoltán-féle Román-magyar és Magyar-román kéziszoár egy kötetben 25 leírt kapható a Pásztor Ede papír- és írószerszertben, Piafa Mihai Viteazul 4.

ÁLLÁS

Biharpüspökibe bevezetett helyekre 2000—2500 lei biztos keresettel újságíró felvétetik. Jelentkezni a lap kiadóhivatalában. 3773

Csizmadiaségédet állandó munkára felveszek. Ludvig, a lóvásártéri fatelepi ház. 3775

Gyakorlott lapkinyomdát fixfizetéssel és mellékkeresettel az esti órákra felvesz a „Friss Újság”. Jelentkezni a kiadóhivatalban Piafa Mihai Viteazul 4.

Cípészegédet állandó vásárt munkára felveszek. Str. Vilson 77. Nagy. 3767

Egy fiatal, megbízható kifutófiút felveszünk. Cím a kiadóban. 3700

Házmasternek gyermektelen házaspár lakásért felvétetik. — Str. Dimitrie Cantemir 72. 3770

Jómegjelenésű csakis intelligens hölgyeket és urakat szép keresetért juttatunk ügynöki teendők elvégzésével. Cím a kiadóban. 3446.

VÉTEL-ELADÁS

10 éve fennálló jóforgalmu korcsmahelyiség Brevettelt bíró egyénnek kiadó. Str. Ardealul 1. 3732

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a egolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Egy ház 15 ezer leiért kedvező fizetési feltételekkel eladó Polonia 10. Colonia Györki. 3769

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceză 12. 2419

Hordók és káposztás kádak minden nagyságban kaphatók. Kiss Lajos kádár, Piafa Veneția 11. 3771

Eladó használt de jókarban levő modern gyermekkocsi. Érdeklődni: Zsidókórház portánál. 3772

Jókarban levő karikahajós varrógép eladó. Kiss György, Tasnad. 3774

KÜLONFÉLE

Iskolás gyermekek részére Gál Zoltán-féle Román-magyar és Magyar-román kéziszoár egy kötetben 25 leírt kapható a Pásztor Ede papír- és írószerszertben, Piafa Mihai Viteazul 4.

Tizenkét amerikai bombavető érkezett Honoluluba

Newyorkból jelentik: Tizenkét amerikai bombavető repülőgépből álló bombavető raj érkezett Honoluluba. A gépek a 2570 mérföldnyi utat 17 óra 21 perc alatt tették meg.

Motorosvonat és lovas-kocsi karambolja

Temesvárról jelentik: Halálos kimeretelű szerencsétlenségben egy vasuti átjárónál. Hunyár Ede máriaföldi földbirtokos Parác közséből kocsin hajtattott ki az állomásra. A kocsin kívül Hilda nevű kislánya valamint Stoici Milotin kocsis és annak tizenkétéves unokaöccse ültek. A román-szentmihályi állomás közelében levő átjárónál motorosvonat kapta el a kocsit s teljesen szétrombolta. A tizenkétéves kislány azonnal meghalt, a kocsis súlyos belső sérüléseket szenvedett. A kislányt az összeütközés ereje kidobta a kocsiból, a töltés melletti fűre esett s csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Hunyár földbirtokos szintén szerencsésen megmenekült.

Rádió műsor

VASARNAP

BUCURESTI. 7.50 Ritmikus torna, rádióhíradó. 9.50 Isten-tisztelet. 13.15 Hírek. 13.25 Julea Vazul zenekara hangversenyének közvetítése. A szünetben körülbelül 14.15 Hírek. — 15.30 Mezőgazdáknek. 17 Időszerű anyagok. 19.17 Katonazene. 19 Időszerű anyagok. — 19.17 A katonazene folytatása. 19.50 Sporthírek. 20 Spanyol lemezek. 20.40 Dima Lizette XVIII. századi dalokat énekel. 21 Hírek. 21.10 Rádiózenekar. 22 Gramofonlemez. 22.15 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. 23 Sporthírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaházi Zenekar. 14.05 Egészségügyi Kalendarium. 15. Lemez. 16 Gazdáknek. 16.45 A 2. honvéd gyalogezred zenekara. — 17.30 Előadás. 18 Jazz. 18.30 Elbeszélés. 19 Cigányzene. 19.45 A Ferencváros-Slavia labdarúgó mérkőzés második félidejének közvetítése. Lemezfelvétel. — 20.40 Énekszámok. 21.10 Marika, vigjáték. 22.50 Hírek. 23.10 A rádió szalonzenekara. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

HÉTFŐ

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás 19 Időszerű anyag. 19.15 Gramofonlemez. 19.50 Baum Miklós énekel. 20.30 Rádiózenekar. 21.35 Metzner vonósnégyes. 22.10 Volareescu Felicia román dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonötös. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 18 Előadás. 18.30 Weiss Manfréd gyári dalkör. 19.10 Felolvasás. 19.40 Zongora-hegedűszonáta. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.25 Operaházi Zenekar. 21.50 Hírek. 22.10 Cigányzene. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Hanglemezek. 23.45 Angol nyelvű előadás. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Tánckor. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
SAGNÉL ORADEA